

**CONSILIUL
UNIUNII EUROPENE**

**Bruxelles, 3 iunie 2010 (10.06)
(OR. en)**

**Dosar interinstituțional:
2010/0817 (COD)**

**9288/10
ADD 1**

**COPEN 117
EUROJUST 49
EJN 13
PARLNAT 13
CODEC 384**

NOTĂ:

Subiect: Inițiativa Regatului Belgiei, a Republicii Bulgaria, a Republicii Estonia, a Regatului Spaniei, a Republicii Austria, a Republicii Slovenia și a Regatului Suediei pentru o directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind ordinul european de deschidere a unei investigații în materie penală
- Expunere de motive

În anexă se pune la dispoziția delegațiilor o expunere de motive referitoare la inițiativa unui grup de state membre pentru o directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind ordinul european de deschidere a unei investigații în materie penală.

Propunere de
Directivă a Parlamentului European și a Consiliului
privind ordinul european de deschidere a unei investigații în materie penală

EXPUNERE DE MOTIVE

Obiectivul directivei propuse este de a crea un instrument unic, eficient și flexibil pentru obținerea de probe localizate într-un alt stat membru în cadrul procedurilor penale.

În situația actuală, autoritățile judiciare trebuie să folosească două regimuri diferite: asistența judiciară reciprocă, pe de o parte, și recunoașterea reciprocă, pe de altă parte. Primul regim a dat naștere la numeroase convenții și protocoale¹. Poate fi folosit pentru toate cazurile, indiferent de tipul de măsură de investigație sau tipul de probe vizate. Pe de o parte, recunoașterea reciprocă poate fi folosită doar pentru părțile care sunt acoperite de unul dintre instrumentele adoptate la momentul actual. La momentul actual există două instrumente de recunoaștere reciprocă aplicabile obținerii de probe: Decizia-cadru 2003/577/JAI a Consiliului din 22 iulie 2003 privind executarea în Uniunea Europeană a ordinelor de înghețare a bunurilor sau a probelor (menționată în continuare ca „DC privind ordinele de înghețare”)² și Decizia-cadru 2008/978/JAI a Consiliului din 18 decembrie 2008 privind mandatul european de obținere a probelor în scopul obținerii de obiecte, documente și date în vederea utilizării acestora în cadrul procedurilor în materie penală (menționată în continuare ca „DC privind mandatul european de obținere a probelor”) care se aplică doar probelor preexistente.

Numeroasele instrumente aplicabile asistenței judiciare reciproce și coexistența asistenței judiciare reciproce cu recunoașterea reciprocă creează o abordare fragmentată, sporind gradul de dificultate al sarcinii autorităților judiciare, ceea ce vine în contradicție cu ceea ce ar trebui să realizeze recunoașterea reciprocă. În programul de la Stockholm, care a fost adoptat la 11 decembrie 2009, Consiliul European a decis că ar trebui să se urmărească instituirea unui sistem cuprinzător pentru obținerea probelor în cazurile cu o dimensiune transfrontalieră, pe baza principiului recunoașterii reciproce. Consiliul European a arătat că instrumentele existente în acest domeniu constituie un regim fragmentar și că este necesară o nouă abordare, bazată pe principiul recunoașterii reciproce,

¹ A se vedea declarația detaliată anexată prezentei propuneri pentru mai multe detalii (9288/10 COPEN 117 EUROJUST 49 EJM 13 PARLNAT 13 CODEC 384 ADD 2).

² JO L 196, 2/8/2003, p. 45.

dar care să ia în considerare și flexibilitatea sistemului tradițional de asistență judiciară reciprocă. În consecință, Consiliul European a solicitat un sistem cuprinzător care să înlocuiască instrumentele existente în acest domeniu, inclusiv Decizia-cadru privind mandatul european de obținere a probelor, care să includă pe cât posibil toate tipurile de probe și care să prevadă termene pentru aplicare și să limiteze pe cât posibil motivele de refuz.

Declarația detaliată anexată prezentei propuneri (.../10 COPEN ...) conține o descriere detaliată a problemelor care decurg din situația actuală. În declarație se explică, de asemenea, motivația care a dus la propunerea actuală.

Principalele schimbări aduse de noile instrumente sunt:

- simplificarea procedurii prin crearea unui instrument unic (noua directivă) și, în consecință, înlocuirea tuturor instrumentelor existente în ceea ce privește obținerea probelor, inclusiv convențiile privind asistența judiciară reciprocă, DC privind ordinele de înghețare și DC privind mandatul european de obținere a probelor;
- punerea accentului pe executarea măsurii de investigație (ca în asistența judiciară reciprocă), mai degrabă decât pe tipul de probe care urmează a fi strânse (ca în DC privind mandatul european de obținere a probelor);
- limitarea posibilităților de a refuza executarea sau recunoașterea ordinului european de deschidere a unei investigații (EIO);
- accelerarea procedurii;
- îmbunătățiri de ordin practic precum posibilitatea agenților statului emitent de a sprijini executarea EIO în statul executant.

CAPITOLUL I: ORDINUL EUROPEAN DE DESCHIDERE A UNEI INVESTIGAȚII (EIO)

Articolul 1: Definiția ordinului european de deschidere a unei investigații și obligația de executare a acestuia

Acest articol conține o definiție a EIO. Acesta clarifică faptul că obiectul EIO este, în primul rând, o măsură de investigație specifică. La alineatul (3) se reafirmă importanța drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale, astfel cum este cazul în toate instrumentele privind recunoașterea reciprocă în procedurile penale.

Articolul 2: Definiții

Articolul 2 conține definiția câtorva concepte utilizate în propunere.

Definirea autorităților emitente și executante este abordată la articolul 2 alineatele (1) și (2). Acest articol trebuie citit împreună cu articolul 28 alineatul (1) litera (a) în care statelor membre li se solicită să comunice autorităților desemnate ca autorități emitente și executante și cu articolul 6 alineatul (2) care prevede posibilitatea desemnării autorităților centrale. Totuși, autoritățile centrale pot avea doar un rol administrativ în transmiterea EIO.

(a) autoritatea emitentă: cele mai multe state membre vor utiliza, probabil, litera (i) care prevede desemnarea unui judecător, a unei instanțe judecătorești, a unui judecător de instrucție sau a unui procuror drept autoritatea competentă pentru emiterea unui EIO. Totuși, pentru a lua în considerare diversele sisteme naționale, punctul (ii) permite desemnarea unui alt tip de autoritate judiciară, atât timp cât acționează, în cazul respectiv, în calitate de autoritate însărcinată cu anchetarea în procedurile penale, care are competențe în cazul vizat pentru strângerea probelor. De exemplu, un stat membru poate desemna o autoritate polițienească drept autoritate emitentă în contextul EIO, dar doar dacă acea autoritate polițienească are puterea de a dispune măsura de investigație vizată la nivel național. Această soluție se conformează instrumentelor juridice reciproce existente, precum și Deciziei-cadru privind MEP (mandatul european de obținere a probelor). Totuși, aceasta din urmă este mai puțin flexibilă, deoarece conține o procedură de validare prin care statelor membre care au desemnat, de exemplu, autoritățile polițienești drept autorități emitente, li se poate solicita de către statul executant să valideze MEP de către o autoritate judiciară *stricto sensu* (un judecător, un procuror, o instanță judecătorească sau un judecător de instrucție). Această procedură de validare se numără printre complexitățile suplimentare aduse de mandatul european de obținere a probelor, comparativ cu asistența judiciară reciprocă și, în consecință, este necesară o simplificare. În plus, soluția propusă în proiectul de directivă este în conformitate cu principiul recunoașterii reciproce.

(b) autoritatea executantă este de datoria statelor membre, de asemenea, să decidă care autoritate va fi desemnată ca autoritate executantă. Totuși, statele membre nu au un spațiu de manevră complet deoarece se solicită autorității executante să fie o autoritate competentă pentru a întreprinde măsura de investigație menționată în EIO într-un caz național similar. Dacă EIO este emis pentru a percheziționa o casă într-o locație specifică a statului membru A, autoritatea executantă trebuie să fie o autoritate care ar avea competența, într-un caz național similar, să decidă percheziționarea unei case în locul vizat.

Articolul 3: Domeniul de aplicare al EIO

Articolul 3 este o parte esențială a propunerii. După cum s-a explicat mai sus și în declarația detaliată, unul dintre obiectivele principale ale prezentei propuneri este de a facilita cooperarea judiciară în acest domeniu prin înlocuirea tuturor instrumentelor existente (și, în consecință, atât instrumentele privind asistența judiciară reciprocă și recunoașterea reciprocă) printr-un cadru unic. În consecință, în principiu, EIO trebuie să acopere toate măsurile de investigație care vizează obținerea probelor. Această normă este prevăzută la articolul 3 alineatul (1).

Totuși, unele măsuri necesită norme specifice care sunt abordate mai bine în mod separat. Aceasta se aplică instituirii unei echipe comune de anchetă și strângerii probelor în cadrul unei echipe comune de anchetă [articolul 3 alineatul (2) litera (a)] care sunt reglementat atât de articolul 13 din Convenția din 29 mai 2000 cu privire la asistența judiciară reciprocă în materie penală între statele membre ale Uniunii Europene¹ (la care se va face referire mai jos prin „Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2000”) și în Decizia-cadru 2002/465/JAI din 13 iunie 2002 privind echipele comune de anchetă². Crearea echipei necesită, de exemplu, semnarea unui acord complex. În ceea ce privește obținerea probelor în cadrul echipei, valoarea adăugată a echipelor comune de anchetă este reprezentată exact de aceea că probele circulă liber în cadrul echipei, ceea ce înseamnă că un EIO nu este necesar printre membrii săi. Excluderea privește, de asemenea, două tipuri de interceptare de telecomunicații pentru care la articolele 18-22 din Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2000 se prevăd norme complexe. Acestea privesc interceptarea de

¹ JO C 197, 12.7.2000, p.3. A se vedea, de asemenea: Raport explicativ, JO C 379, 29 decembrie 2000, p. 7

² JO L 162, 20.6.2002, p. 1.

telecomunicații prin satelit, precum și interceptarea de telecomunicații cu transmitere imediată către statul solicitant. Incorporarea acestor norme în EIO ar afecta coerența noului cadru și nu este necesară deoarece aceste măsuri de investigație sunt foarte separate de altele și, în consecință, nu este necesară asigurarea posibilității inserării acestora de către o autoritate solicitantă sau emitentă în aceeași cerere ca alte măsuri de investigație. Cooperarea pentru aplicarea acestor măsuri va fi încă posibilă în temeiul normelor existente, care sunt înlocuite numai în măsura în care abordează măsurile reglementate în EIO (a se vedea articolul 29).

Este important să se ia act de faptul că doar aceste tipuri de interceptare de telecomunicații sunt excluse din domeniul de aplicare al EIO. Interceptarea standard de telecomunicații este reglementată de articolul 27 din propunere, care prevede norme flexibile în această privință.

Articolul 4: Tipuri de proceduri pentru care poate fi emis EIO

În ceea ce privește tipurile de procedură pentru care poate fi emis un EIO, propunerea se bazează în întregime pe articolul 5 din DC privind mandatul european de obținere a probelor. EIO este desemnat pentru obținerea probelor în procedurile penale, dar reglementează și unele proceduri administrative ce conțin aspecte penale și care îndeplinesc criterii precise. Deși articolul 4 din propunere și articolul 5 din DC privind mandatul european de obținere a probelor sunt identice, normele privind procedurile administrative nu sunt în întregime aceleași. Din cauza extinderii semnificative a domeniului de aplicare al EIO la aproape toate măsurile de investigație, a fost introdus un nou motiv de refuz care prevede posibilitatea refuzului executării ordinului european de deschidere a unei investigații dacă acesta a fost emis pentru proceduri lipsite de aspecte penale [articolul 10 alineatul (1) litera (d)].

Articolul 5: Conținutul și forma EIO

EIO în sine este forma prevăzută în anexă, completată și semnată cum trebuie de către autoritatea emitentă [articolul 5 alineatul (1)]. În consecință, formularul nu este un „certificat” care însoțește o decizie separată, după cum este cazul cu o serie de instrumente de recunoaștere reciprocă (a se vedea, de exemplu, DC privind ordinele de înghețare). Soluția aleasă pentru EIO este aceeași soluție identificată pentru mandatul european de arestare și mandatul european de obținere a probelor pentru care există un singur document care să fie transmis de către autoritatea emitentă.

În ceea ce privește limbile [articolul 5 alineatul (2)], soluția este similară celei identificate în alte instrumente de recunoaștere reciprocă. Fiecare stat membru trebuie să decidă, în calitate de stat executant, în care limbă va trebui să îi fie transmis EIO. Fiecare stat membru este obligat să accepte EIO tradus sau emis într-una dintre limbile oficiale, dar articolul 5 alineatul (2) invită, de asemenea, statele membre să indice alte limbi posibile.

Obligația de a comunica limbile acceptate de fiecare stat membru este prevăzută la articolul 28 alineatul (1) litera (b).

Capitolul II - Proceduri și garanții pentru statul emitent

Articolul 6: Transmiterea și forma EIO

Articolul 6 privind transmiterea și forma EIO are același conținut ca și articolul 8 din DC privind mandatul european de obținere a probelor care conține la rândul său o formulare standard pentru instrumentele recunoașterii reciproce. Toate comunicările oficiale trebuie să aibă loc prin contacte directe între autoritățile emitente și executante [articolul 6 alineatul (1)]. Totuși, există posibilitatea desemnării autorităților centrale pentru a sprijini autoritățile judiciare. Acestea pot fi implicate în transmiterea și primirea EIO, dar acesta privește numai sarcinile administrative [articolul 6 alineatul (2)]. Obligația de a comunica folosirea unei autorități centrale este prevăzută la articolul 28 alineatul (1) litera (c).

Alte alineate se referă la folosirea Rețelei judiciare europene [articolul 6 alineatul (3) și alineatul (4)] și la obligația autorității care a primit în mod greșit un EIO de a îl transmite autorității executante competente [articolul 6 alineatul (5)]. Articolul 6 alineatul (6) confirmă principiul contactelor directe dintre autoritățile competente, precum și posibilitatea asistenței din partea autorităților centrale [articolul 6 alineatul (6)].

Articolul 7: Ordinul european de deschidere a unei investigații cu referire la EIO precedent

Articolul 7 se bazează pe articolul 9 din DC privind mandatul european de obținere a probelor. Acesta prevede posibilitatea emiterii unui ordin european de deschidere a unei investigații pentru a completa un ordin european de deschidere a unei investigații transmis anterior [articolul 7 alineatul (1)]. Acesta clarifică, de asemenea, faptul că, dacă este prezentă în cursul executării măsurii, autoritatea emitentă poate, în cursul executării, să transmită direct autorității executante EIO care completează EIO precedent. În consecință, nu este necesar ca noul EIO să fie emis în statul emitent, nici nu este necesară, în acest caz, transmiterea ordinului EIO prin autoritățile centrale, atunci când acestea există în conformitate cu articolul 6 alineatul (2).

Capitolul III - Proceduri și garanții pentru statul executant

Articolul 8: Recunoașterea și executarea

În temeiul articolului 8 alineatul (1), „*autoritatea executantă recunoaște un ordin european de deschidere a unei investigații (...) fără a fi necesară nicio altă formalitate, și ia, fără întârziere, măsurile necesare executării sale în același mod și cu aceleași mijloace ca în situația în care măsura de investigație în cauză ar fi fost dispusă de către o autoritate a statului executant (...)*”. Această dispoziție clarifică legislația aplicabilă. Decizia de a lua măsura de investigație este luată de autoritatea emitentă în conformitate cu legislația națională atunci când emite EIO. Autoritatea executantă poate contesta acea decizie numai prin utilizarea motivelor de refuz indicate în articolul 10. Totuși, aplicarea măsurii însăși va fi reglementată de legislația statului executant.

De exemplu, în cazul unui ordin european de deschidere a unei investigații emis în scopul percheziționării unei case, autoritatea emitentă are competența de a decide dacă percheziționarea unei case este sau nu o măsură necesară în cazul vizat (a se vedea, de asemenea, articolul 8 alineatul (1) care aduce un grad de flexibilitate cu privire la alegerea măsurii).

Totuși, mijloacele de percheziționare vor fi reglementate de legislația statului executant. Dacă percheziționarea unei case este posibilă noaptea în statul emitent, dar nu în statul executant, articolul 8 alineatul (1) face posibil pentru autoritatea executantă aplicarea măsurii în cursul zilei în conformitate cu propria legislație.

Faptul că legislația aplicabilă pentru modalitățile aplicării măsurii este legislația statului executant poate, totuși, crea probleme în ceea ce privește admisibilitatea probelor în statul emitent. În consecință, propunerea conține în articolul 8 alineatul (2) o normă care există deja în Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2000 și în instrumentele de recunoaștere reciprocă. Aceasta prevede posibilitatea ca autoritatea emitentă să indice în EIO ce formalități trebuie respectate pentru a garanta admisibilitatea probelor. Autoritatea executantă are obligația de a respecta aceste formalități atât timp cât nu vin în contradicție cu normele fundamentale ale statului executant. Această soluție practică conciliază necesitatea asigurării admisibilității probelor și norma privind legislația aplicabilă.

Articolul 8 alineatul (3) este nou, comparativ cu instrumentele UE existente. Acesta prevede un temei juridic explicit pentru prezența unei autorități competente a statului emitent în cursul executării ordinului EIO pentru a oferi asistență autorităților executante. Nimic nu împiedică o astfel de prezență în instrumentele existente, dar lipsa trimiterilor explicite și a oricărei obligații contribuie la faptul că această prezență nu este îndeajuns solicitată sau acordată. O astfel de prezență poate, de exemplu, să fie crucială pentru a garanta admisibilitatea probelor sau pentru a emite EIO suplimentare în cursul executării unei măsuri [a se vedea articolul 7 alineatul (2)]. Articolul 8 alineatul (3) prevede mai mult decât un temei juridic și creează o obligație pentru statul executant de a accepta prezența unei autorități competente a statului emitent. Totuși, acesta asigură, de asemenea, un grad corespunzător de flexibilitate deoarece se precizează că prezența poate fi refuzată dacă ar veni în contradicție cu principiile fundamentale ale legislației statului executant. Obiectivul prezenței este acela de a asigura asistență autorităților executante. În considerentul (10) se clarifică faptul că nu implică niciun fel de competențe de aplicare a legii pentru autoritățile statului emitent pe teritoriul statului executant.

Ar trebui să se ia, de asemenea, act de faptul că articolul 8 alineatul (3) nu se aplică numai prezenței autorității emitente în sine, dar, într-o măsură mai mare, „autorităților competente” astfel încât să se poată aplica, de exemplu, polițistului însărcinat cu investigațiile din statul emitent. În cele din urmă, ar trebui să se ia act de faptul că responsabilitatea penală și civilă pentru faptele comise de persoanele vizate în statul executant este reglementată de articolele 16 și 17.

Articolul 9: Recurgerea la un tip diferit de măsură de investigație

Una dintre principalele schimbări ale EIO, în comparație cu mandatul european de obținere a probelor, este că EIO se întemeiază pe o măsură de investigație care urmează a fi executată, în timp ce mandatul european de obținere a probelor se întemeiază pe un tip specific de probe care urmează a fi obținute. În consecință, și în conformitate cu principiul recunoașterii reciproce, autoritatea emitentă este cea care decide cu privire la tipul de măsură de investigație care urmează a fi executată.

Articolul 9 aduce o flexibilitate necesară acestei norme și permite autorității executante optarea pentru un alt tip de măsură decât cea precizată în EIO în trei situații:

- Articolul 9 alineatul (1) litera (a): atunci când măsura de investigație prevăzută de EIO nu există în temeiul legislației statului executant: în această situație, executarea măsurii este pur și simplu imposibilă. A permite utilizarea unei alte măsuri ajută, de asemenea, autoritatea emitentă garantând că, totuși, vor fi obținute niște rezultate.
- Articolul 9 alineatul (1) litera (b): atunci când măsura de investigație prevăzută de EIO există în dreptul statului executant, dar utilizarea sa este limitată la o listă sau categorie de infracțiuni care nu cuprinde infracțiunea inclusă în EIO: acest caz se referă, de exemplu, la situația în care un EIO este emis pentru a intercepta telecomunicațiile unei persoane suspectate și atunci când, în statul executant, interceptarea telecomunicațiilor este disponibilă numai pentru o listă de infracțiuni care nu cuprinde infracțiunea menționată în EIO. Într-un astfel de caz, ar fi nerezonabil să i se impună măsura statului executant.
- Articolul 9 alineatul (1) litera (c): atunci când măsura de investigație selectată de autoritatea executantă va avea același rezultat ca măsura prevăzută de EIO prin mijloace mai puțin coercitive. Această posibilitate permite un grad de flexibilitate în măsura în care va fi obținut rezultatul așteptat de la măsura decisă de autoritatea emitentă.

Articolul 9 alineatul (1) trebuie citit împreună cu articolul 10 alineatul (1) litera (c) ceea ce permite refuzul executării EIO dacă, în cazurile reglementate de articolul 9 alineatul (1), nu există măsură alternativă.

Dacă autoritatea executantă intenționează să folosească, în conformitate cu prevederile de la articolul 9 alineatul (1), o măsură diferită de cea decisă de autoritatea emitentă, este important să se asigure că aceasta nu va avea consecințe neașteptate asupra investigației, în special în ceea ce privește admisibilitatea probelor și în ceea ce privește rezultatele care urmează a fi obținute. În consecință, articolul 9 alineatul (2) prevede o obligație de a informa autoritatea emitentă, care va avea posibilitatea de a retrage EIO. Autoritatea emitentă are, de asemenea, posibilitatea de a retrage EIO și, de exemplu, de a decide utilizarea unui al treilea tip de măsură.

Articolul 10: Motive de nerecunoaștere sau de neexecutare

Una dintre principalele schimbări aduse de prezenta propunere, comparativ atât cu asistența judiciară reciprocă, cât și cu DC privind mandatul european de obținere a probelor, este o limitare mai strictă a motivelor de refuz. În asistența judiciară reciprocă, lista motivelor de refuz privind executarea solicitării este scurtă, dar motivele însele sunt foarte extinse, în special în ceea ce privește suveranitatea și ordinea publică. Principala dispoziție în această privință este articolul 2 din Convenția europeană de asistență judiciară în materie penală din 1959 (STE nr. 30), menționată în continuare precum Convenția de asistență judiciară din 1959. În ceea ce privește DC privind mandatul european de obținere a probelor, una din complexitățile care decurg din instrument rezultă din lunga listă prevăzută la articolul 13 din acea decizie-cadru.

Articolul 10 alineatul (1) din propunere limitează motivele de refuz la patru cazuri.

- Primul (a) se referă la o imunitate sau un privilegiu care există în temeiul dreptului statului executant. Se subînțelege că atunci când există probabilitatea ridicării imunității sau privilegiului într-o perioadă de timp rezonabilă, autoritatea executantă poate decide, în schimb, să amâne executarea, în conformitate cu articolul 14.
- Al doilea motiv este copiat din articolul 9 alineatul (1) litera (g) din DC privind mandatul european de obținere a probelor. Este posibil refuzul executării EIO „dacă, într-un caz specific, executarea sa ar aduce atingere intereselor naționale fundamentale în materie de securitate, ar pune în pericol sursa informației, sau ar implica utilizarea de informații clasificate cu privire la activități specifice ale serviciilor de informații”. Un astfel de motiv poate fi invocat numai de la caz la caz.

- Cel de al treilea motiv este legat de regula potrivit căreia autoritatea emitentă este cea care decide cu privire la măsura care urmează a fi executată și cu privire la flexibilitatea necesară pentru a face ca aceasta să funcționeze. La articolul 9 alineatul (1) literele (a) și (b) se prevede faptul autoritatea executantă are posibilitatea de a folosi o altă măsură decât cea menționată în EIO dacă măsura vizată nu există în legislația statului executant sau dacă măsura vizată este limitată la o listă sau o categorie de infracțiuni între care nu se regăsește infracțiunea menționată în EIO. Dar nu va exista întotdeauna o astfel de măsură alternativă. Dacă nu există o măsură alternativă, executarea EIO poate fi refuzată [articolul 10 alineatul (1) litera (c)].
- Cel de al patrulea motiv de refuz se referă la faptul că EIO poate fi folosit pentru a obține probe nu numai în procedurile penale, dar și în anumite tipuri de proceduri administrative cu aspecte penale (articolul 4). Este nerezonabil să se combine această aplicare în cadrul procedurilor administrative, care există, de asemenea, în DC privind mandatul european de obținere a probelor, cu o extindere către toate măsurile de investigație. În această privință ar trebui să i se acorde statului executant un spațiu de manevră. În consecință, faptul că EIO este emis nu în cadrul procedurilor penale, ci în cadrul procedurilor administrative este menționat ca posibil motiv de refuz.

Articolul 10 alineatul (2) subliniază necesitatea consultării adecvate între autoritățile implicate.

Articolul 11: Termene pentru recunoaștere și executare

Este evidentă necesitatea accelerării procedurii și a evitării amânărilor inutile. În timp ce într-o mulțime de cazuri cooperarea dintre autoritățile vizate, în special prin contacte directe, duce la executarea eficientă și rapidă a solicitării de asistență judiciară reciprocă, este, de asemenea, foarte bine cunoscut că în prea multe cazuri solicitării pur și simplu nu i se dă curs sau aceasta este tratată cu o încetineală inacceptabilă.

Articolul 5 alineatul (4) din Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2000 a adus deja unele îmbunătățiri impunând obligativitatea contactării autorității solicitante de către autoritatea solicitată atunci când aceasta din urmă cunoaște faptul că nu va fi în măsură să respecte termenele indicate în solicitare, și a comunicării către autoritatea solicitantă de informații privind termenul estimat ca fiind necesar pentru executarea sa. Totuși, nu a existat o regulă obligatorie privind durata procedurii.

În DC privind mandatul european de obținere a probelor s-au propus, dimpotrivă, termene clare, și anume 30 de zile de la decizia privind recunoașterea mandatului european de obținere a probelor și alte 30 de zile de la aplicarea măsurii în sine, deși există posibilitatea derogării de la aceste reguli (articolul 15). Abordarea urmată în prezenta propunere se bazează parțial pe această soluție.

Dar se așteaptă ca propunerea să aducă o îmbunătățire semnificativă prin introducerea unui nou principiu conform căruia „decizia privind recunoașterea sau executarea ar trebui să fie luată și măsura de investigație ar trebui aplicată cu aceeași celeritate și grad de prioritate ca pentru un caz național similar.” Cele mai multe dintre actualele amânări ar trebui evitate dacă acest principiu este respectat, astfel cum ar fi cazul într-un spațiu comun de libertate, securitate și justiție. În acest caz, acest principiu ia forma unei obligații juridice incluse în articolul 11 alineatul (1) și devine baza pentru această dispoziție privind termenele pentru recunoaștere și executare. Celelalte norme completează acest principiu.

Aceste norme includ termene clare, dar articolul 11 alineatul (2) clarifică faptul că autoritatea executantă ar trebui să facă eforturi să execute EIO în perioade chiar mai scurte de timp dacă acest lucru este solicitat în ordinul european de deschidere a unei investigații. De asemenea, se adaugă posibilitatea explicită ca autoritatea emitentă să declare că măsura trebuie aplicată la o dată anume. De exemplu, acest lucru poate fi util atunci când percheziția trebuie să aibă loc simultan în mai multe locuri.

Articolul 11 alineatul (3) menține termenul de 30 de zile prevăzut deja în DC privind mandatul european de obținere a probelor [articolul 15 alineatul (2)] pentru decizia privind executarea sau recunoașterea EIO. Articolul 11 alineatul (5) aduce o oarecare flexibilitate, ca și în DC privind mandatul european de obținere a probelor, cu posibilitatea de a amâna decizia, dar este mai strict decât DC privind mandatul european de obținere a probelor, deoarece se prevede că această decizie trebuie luată în orice caz în maximum 60 de zile, comparativ cu instrumentul precedent în care nu se prevedea niciun termen.

Articolul 11 alineatul (4) menține, de asemenea, un termen pentru aplicarea măsurii însăși. Totuși, domeniul de aplicare fiind mult mai larg (mandatul european de obținere a probelor se referă numai la probe preexistente), perioada de 60 de zile prevăzută în DC privind mandatul european de obținere a probelor este extinsă la 90 de zile în această propunere. Există, de asemenea, posibilitatea de a prelungi această perioadă fără nicio limită. În timp ce trebuie să fie posibil să se ia o decizie în 30-60 de zile cu privire la executarea sau nu a EIO, și deși ar trebui să fie posibilă aplicarea măsurii în trei luni, domeniul de aplicare extins al EIO în ceea ce privește măsurile de investigație reglementate face necesară o mai mare flexibilitate.

Articolul 12: Transferul probelor

Articolul 12 din propunere, dedicat transferului probelor, are la bază articolul 15 alineatele (5) și (6) din DC privind mandatul european de obținere a probelor. Probele strânse urmează a fi transmise fără întârziere autorității emitente, iar autoritatea executantă poate solicita returnarea probelor către statul executant din momentul în care acestea nu mai sunt necesare în statul emitent. Articolul 12 alineatul (1) precizează faptul că autoritatea emitentă poate solicita ca probele să fie imediat transmise autorităților care sunt prezente în cursul executării EIO. Autoritatea executantă este obligată să respecte această solicitare, dacă acest lucru este posibil în temeiul dreptului național.

Articolul 13: Soluții

Articolul 13 prevede disponibilitatea căilor de atac pentru părțile interesate, în conformitate cu prevederile dreptului intern. Datorită faptului că această propunere conține un regim general și nu distinge între tipurile măsurilor de investigație, nu este adecvată prevederea, în această propunere, a unui regim unic pentru căile de atac. Totuși, este necesar, în temeiul principiului recunoașterii reciproce, să se prevină punerea la îndoială a motivelor fundamentale pentru emiterea unui EIO printr-o acțiune în fața unei instanțe a statului executant.

Articolul 14: Temeiuri pentru amânarea recunoașterii sau executării

Articolul 14 prevede o formulare standard în instrumentele de recunoaștere reciprocă pentru a permite amânarea recunoașterii sau executării EIO. O astfel de amânare este posibilă dacă executarea EIO ar aduce atingere unei investigații sau urmăriri penale în desfășurare sau dacă probele vizate sunt folosite, deja, în cadrul altor proceduri penale. Amânarea trebuie să fie cât mai scurtă cu putință.

Articolul 15: Obligația de a informa

Această propunere trebuie să identifice echilibrul corect între simplificarea procedurii (care presupune evitarea etapelor administrative inutile) și informarea adecvată a autorității emitente cu privire la stadiul procedurii în statul executant.

Prin articolul 15 alineatul (1) se asigură faptul că, într-o săptămână de la primirea EIO, autoritatea emitentă va primi informații fundamentale privind autoritatea executantă care este responsabilă cu procedura. Astfel de informații vor confirma faptul că EIO a fost primit și că procedura este în curs. Acestea vor permite, de asemenea, autorității emitente să contacteze direct autoritatea executantă, de exemplu pentru a completa EIO cu măsuri suplimentare care urmează a fi executate sau cu informații suplimentare.

Articolul 15 alineatul (2) prevede și alte obligații care revin autorității executante în acțiunea de informare a autorității emitente în cursul procedurii. Aceasta include informații cu privire la faptul că EIO este incomplet sau vizibil incorect, că pot fi adecvate cercetări suplimentare, că formalitățile sau procedurile solicitate de autoritatea emitentă nu pot fi respectate, sau că executarea EIO a fost refuzată sau amânată.

Articolele 16 și 17: Răspunderea privind funcționarii

Există câteva situații în care funcționarii din statul emitent pot fi prezenți în statul executant în cursul executării EIO. Articolul 8 alineatul (3) prevede posibilitatea explicită a unei astfel de prezențe, dar aceasta poate surveni, de exemplu, în cursul operațiunilor sub acoperire sau al livrărilor supravegheate. În consecință, sunt necesare norme privind responsabilitatea civilă și penală. Articolele 16 și 17 au la bază articolele 15 și 16 din Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2000 care derivă din articolele 42 și 43 din Convenția Schengen din 1990.

Articolul 16 se referă la comiterea de infracțiuni împotriva sau de către funcționari din statul emitent și prevede asimilarea acestora ca funcționari ai statului executant.

Responsabilitatea civilă este reglementată de articolul 17. După cum se menționează în raportul explicativ în temeiul articolului 16 din Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2000, *scopul acestui articol este de a prevedea acorduri pentru tratarea acțiunilor civile care pot apărea din operațiuni desfășurate de funcționari ai unui stat membru pe teritoriul unui alt stat membru (...). Regula principală care se aplică este aceea că un stat membru este responsabil pentru orice prejudiciu care este cauzat de funcționarii săi în cursul operațiunilor în cauză. Totuși, statului membru în care a fost cauzat prejudiciul i se solicită, în primul rând, să repare prejudiciul ca și cum acesta ar fi fost cauzat de funcționarii săi. Într-un astfel de caz, celălalt stat membru trebuie să ramburseze în întregime orice despăgubire care a fost plătită celor care au suferit prejudiciul sau persoanelor care solicită aceste sume în numele acestora. Sub rezerva unei astfel de rambursări și a oricăror alte acțiuni din partea unor părți terțe, de exemplu funcționarii care au efectuat operațiunile, nu sunt permise alte cereri de rambursare de către statul membru în care a apărut prejudiciul.*

Articolul 18: Confidențialitatea

Cele mai multe EIO vor conține informații care trebuie protejate pentru a proteja investigația. Este valabil și pentru informațiile care urmează a fi transmise ca parte a probelor strânse în executarea EIO. Articolul 18 alineatele (1) și (3) sunt inspirate de articolul 33 din Convenția din 8 noiembrie 1990 privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii. Acestea

prevăd obligația statelor membre de a lua măsura necesară pentru a garanta că atât autoritatea emitentă, cât și autoritatea executantă păstrează confidențialitatea informațiilor și se informează reciproc atunci când cerințele privind confidențialitatea nu pot fi respectate în întregime.

Articolul 18 alineatul (4) se întemeiază pe articolul 4 din Protocolul la Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2001. Acesta se referă în mod specific la EIO emis pentru a obține informații bancare (a se vedea articolele 23-25). Articolul 18 alineatul (4) angajează statele membre să ia măsurile necesare pentru a garanta faptul că băncile nu vor dezvălui clientului bancar sau altor persoane terțe faptul că o investigație este în curs.

Capitolul IV: Dispoziții specifice pentru anumite măsuri de investigație

Acest instrument prevede un regim unic pentru obținerea probelor. Totuși, sunt necesare norme suplimentare pentru unele tipuri de măsuri de investigație care ar trebui incluse în EIO. Cele mai multe dintre aceste măsuri au fost abordate în diferite articole din Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2000 și din Protocolul la Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2001. Aceste articole au fost folosite ca bază pentru acest nou instrument. Obiectivele integrării acestor norme în instrument sunt, în principal, acelea de a prevedea mai multe detalii decât regimul general. Se prevăd, de asemenea, unele derogări de la regimul general în ceea ce privește motivele suplimentare de refuz.

Articolul 19: Transferul temporar către statul emitent al persoanelor reținute în custodie în scopul investigației

Articolul 19 are legătură cu situația în care autoritatea emitentă solicită prezența în statul emitent a unei persoane reținute în custodia statului executant. Această situație este prevăzută la articolul 11 din Convenția de asistență judiciară în materie penală din 1959. Cu toate că articolul 11 din Convenția de asistență judiciară în materie penală din 1959 face parte din capitolul III din convenție, care nu este direct legat de obținerea probelor, această formă de transfer este introdusă în instrumentul privind EIO deoarece acest transfer este hotărât pentru a permite mai târziu desfășurarea unei investigații. Obiectivul este acela de a permite, de exemplu, să se garanteze că persoana în chestiune va fi disponibilă pentru audieri în statul emitent.

Articolul 19 alineatul (2) prevede motive de nerezunoaștere, suplimentare celor prevăzute de regimul general al EIO la articolul 10. Pe baza articolului 11 din Convenția de asistență judiciară în materie penală din 1959, aceste motive suplimentare sunt următoarele: persoana aflată în custodie nu consimte, prezența sa este necesară în cadrul procedurilor penale aflate în desfășurare pe teritoriul statului solicitat, iar transferul poate prelungi reținerea acesteia.

Articolul 19 alineatele (3)-(8) nu necesită nici un comentariu special. Articolul 19 alineatul (9) prevede că costurile cauzate de transfer sunt suportate de statul emitent, după cum prevede deja articolul 20 din Convenția de asistență judiciară în materie penală din 1959.

Articolul 20: Transferul temporar către statul executant al persoanelor reținute în custodie în scopul investigației

Articolul 20, care are la bază articolul 9 din Convenția cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2000, se referă, de asemenea, la transferul unei persoane aflate în custodie. Cu toate acestea, în timp ce articolul 19 se referă la situația în care persoana este reținută în custodie în statul executant și urmează a fi transferată în statul emitent, articolul 20 are legătură cu o persoană aflată în custodie în statul emitent și al cărei transfer este așteptat către statul executant. Un astfel de transfer poate fi necesar, de exemplu, pentru a aduce persoana suspectată la locul faptei (în cazurile în care fapta a fost comisă în statul executant).

Articolul 20 alineatul (2) prevede motive de nerezunoaștere, pe baza articolului 9 din Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2000, care sunt suplimentare celor prevăzute de regimul general al EIO la articolul 10. Primul motiv suplimentar are legătură cu importanța acordată în unele state membre consimțământului prealabil al persoanei vizate. Al doilea motiv suplimentar are legătură cu absența unui acord între autoritățile vizate privind un acord cu privire la măsurile pentru transferul temporar.

Articolul 20 alineatele (3)-(4) se referă la consimțământul persoanei care urmează a fi transferate. La fel ca în Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2000, dacă este necesar consimțământul sau este o chestiune decisă de legislația statelor membre vizate. Fiecare stat membru poate indica faptul că acest consimțământ va fi necesar întotdeauna sau va fi necesar în anumite condiții. Articolul 28 alineatul (1) litera (d) prevede o obligație de a notifica Comisiei această cerință sau aceste condiții, astfel încât statul emitent să fie informat de acest lucru înainte de emiterea unui EIO.

Articolul 20 alineatul (5) nu necesită explicații suplimentare.

Articolul 20 alineatul (6) repetă principiul cuprins la articolul 19 alineatul (9), dar, întrucât în acest caz persoana va fi reținută în statul executant, acesta clarifică faptul că costurile suportate de statul emitent, care acoperă, de exemplu, transportul persoanei, nu includ costurile cauzate de reținerea în sine în statul executant.

Articolul 21: Audierea prin videoconferință

Articolul 21 are la bază articolul 10 din Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2000, iar următoarele explicații sunt în general copiate din raportul explicativ la Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2000.

După cum se explică în raportul respectiv, dezvoltarea noilor tehnologii permite unei persoane aflate într-o țară să comunice cu o persoană aflată în altă țară printr-o conexiune video în direct. Articolul 21 este destinat să servească drept bază pentru această procedură și să faciliteze utilizarea acesteia, pentru a depăși dificultățile care pot apărea în procesele penale în care o persoană se află într-un stat membru, iar participarea la o audiere într-un al doilea stat membru nu este de dorit sau nu este posibilă. Articolul se aplică, în general, audierilor experților și martorilor, dar poate fi aplicat, în condițiile speciale prevăzute la articolul 21 alineatul (9), audierilor persoanelor acuzate.

Articolul 21 alineatul (1) precizează că un EIO poate fi emis în statul emitent pentru a utiliza videoconferința pentru audierea unei persoane aflate în statul executant. Un astfel de EIO poate fi emis în cazul în care autoritatea emitentă solicită ca persoana în cauză să fie audiată în calitate de martor sau de expert și nu este de dorit sau nu este posibil ca această persoană să călătorească în respectivul stat pentru audiere. „Nu este de dorit” s-ar putea aplica, de exemplu, în cazurile în care martorul este foarte tânăr, foarte în vârstă sau are o stare de sănătate precară; „nu este posibil” s-ar putea referi, de exemplu, la cazurile în care martorul ar fi expus unor pericole serioase dacă ar apărea în statul emitent.

Executarea unui EIO este obligatorie, în principiu, dar, la fel ca în Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2000, poate fi refuzată dacă ar contraveni principiilor fundamentale ale dreptului statului executant. Acesta reprezintă un motiv suplimentar de nerecunoaștere, față de cele prevăzute la articolul 10 alineatul (1), ca parte a regimului standard pentru EIO [articolul 21 alineatul (2)]. În acest context, trimiterea la „principiile fundamentale de drept” implică faptul că executarea unui EIO nu poate fi refuzată pentru simplul motiv că audierea martorilor și a experților prin videoconferință nu este prevăzută în legislația statului executant, sau că una sau mai multe condiții detaliate referitoare la o audiere prin videoconferință nu ar fi îndeplinite în temeiul legislației naționale (a se vedea raportul explicativ la Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2000).

Articolul 21 alineatul (2) prevede, de asemenea, că executarea poate fi refuzată dacă statul executant nu dispune de mijloacele tehnice pentru videoconferință, dar articolul 21 alineatul (3) precizează că resursele pot fi puse la dispoziție de către statul emitent.

În temeiul articolului 21 alineatul (4), obligația de consultare a autorității emitente prevăzută la articolul 10 alineatul (2) se aplică în cazurile în care autoritatea executantă intenționează să apeleze la unul dintre aceste motive suplimentare legate de principiile fundamentale de drept sau de lipsa de mijloace tehnice.

Audierea prin videoconferință are la bază faptul că nu este posibil sau nu este de dorit ca martorul sau expertul să apară în persoană [articolul 20 alineatul (1)]. EIO trebuie să explice motivele pentru aceasta. Cu toate acestea, evaluarea circumstanțelor relevante ține în totalitate de competența statului emitent [a se vedea articolul 20 alineatele (1)-(5)].

Normele care trebuie respectate atunci când o audiere are loc prin intermediul unei videoconferințe sunt prevăzute la articolul 21 alineatul (6).

- În special, la litera (a) se prevede participarea, și dacă este necesară, intervenția unei autorități judiciare din statul executant pentru a se asigura, *inter alia*, faptul că principiile fundamentale de drept ale statului membru respectiv nu sunt încălcate în timpul audierii.
- În temeiul prevederilor de la litera (b), atunci când este cazul, între autoritățile competente relevante urmează să se stabilească, , măsuri pentru a asigura protecția persoanei care urmează a fi audiată. Acestea pot include aplicarea oricărei legislații pe care o poate avea statul emitent cu privire la protecția persoanelor care urmează a fi audiate.
- Litera (c) prevede că audierile trebuie să fie realizate direct de către autoritățile judiciare ale statului emitent, sau sub conducerea acestora, în conformitate cu dreptul său intern.

- Fără a aduce atingere literei (e), persoana care urmează să fie audiată prin intermediul videoconferinței trebuie să nu aibă mai puține drepturi decât cele pe care le-ar avea dacă ar participa la o audiere în statul emitent.
- În plus, litera (d) impune autorității executante să pună la dispoziția persoanei care urmează a fi audiate un interpret dacă este necesar și dacă este cerut de statul membru emitent sau de persoana în cauză.
- La litera (e) se prevede o garanție pentru persoana vizată, în baza căreia aceasta poate să invoce dreptul său de a nu depune mărturie, drept de care se bucură în temeiul dreptului național fie al statului executant, fie al statului emitent. În cazul în care este invocat un astfel de drept, va fi de competența autorității judiciare care conduce audierea, firește, sub rezerva obligației autorității judiciare a statului executant, să adopte măsurile necesare pentru desfășurarea audierii conform principiilor fundamentale ale dreptului acestuia. Autoritățile judiciare relevante ar trebui să se consulte în legătură cu orice invocare a refuzului de a depune mărturie într-o audiere.

Articolul 21 alineatul (7) prevede întocmirea unui proces-verbal al audierii prin videoconferință de către autoritatea judiciară a statului executant și transmiterea acestuia către statul emitent. Alineatul sus-menționat stabilește elementele care trebuie incluse în „procesul-verbal”. Acestea nu privesc substanța audierii. Însă ar trebui remarcat, de asemenea, faptul că, din necesitatea asigurării protecției persoanelor relevante, inclusiv a participanților din statul executant, altele decât persoana audiată, statele membre vizate ar putea, sub rezerva dispozițiilor dreptului lor național, conveni asupra unor înțelegeri specifice care să fie făcute în legătură cu procesul-verbal. Ca urmare a unor astfel de măsuri, ar putea exista cazuri, de exemplu, în care numele anumitor persoane care au fost prezente la audiere în statul executant să nu fie înscrise în procesul-verbal, dar funcțiile acestora ar putea fi indicate, dacă este cazul.

Având în vedere costurile substanțiale care ar putea apărea, articolul 21 alineatul (8) stabilește norma potrivit căreia anumite costuri cauzate de o audiere prin videoconferință vor fi rambursate de statul emitent statului executant. Însă statul membru executant are posibilitatea de a refuza aceste rambursări parțial sau total.

Articolul 21 alineatul (9) prevede că, în cazul în care, în cursul unei audieri prin videoconferință, o persoană refuză să depună mărturie sau depune mărturii false, statul executant trebuie să fie în măsură să trateze persoana în cauză ca și cum aceasta s-ar înfățișa la o audiere desfășurată în conformitate cu propriile proceduri naționale. Acest lucru rezultă din faptul că obligația de a depune mărturie la o audiere prin videoconferință este prevăzută, în conformitate cu prezentul alineat, în legislația statului executant. Alineatul este menit în special să garanteze faptul că, în caz de nerespectare a obligației de a depune mărturie, martorul suportă consecințele comportamentului său, care sunt similare cu cele aplicabile în cauze naționale în care nu este folosită videoconferința. În cazul în care apar dificultățile menționate la alineatul (9), autoritățile emitente și executante pot comunica referitor la aplicarea alineatului. Aceasta va însemna, în mod normal, că autoritatea statului emitent care conduce audierea furnizează, cât mai curând posibil, autorității executante informațiile necesare pentru a permite acestuia din urmă să adopte măsurile adecvate împotriva martorului sau expertului.

Articolul 21 alineatul (10) permite statelor membre să extindă aplicarea acestui articol la audierile prin videoconferință care implică persoane acuzate. În temeiul Convenției UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2000, aceasta reprezenta numai o posibilitate care lasă statelor membre spațiu deplin de manevră. O dispoziție fără caracter obligatoriu nu ar fi compatibilă cu propunerea actuală. Cu toate acestea, flexibilitatea este asigurată prin motive suplimentare de refuz legate de absența consimțământului persoanei acuzate de a fi audiată prin videoconferință și de faptul că executarea EIO contravine dreptului statului de executare.

Articolul 22: Audierea prin teleconferință

Articolul 22 are la bază articolul 11 din Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2000. După cum explică respectivul raport, audierile prin teleconferință reprezintă un alt domeniu în care pot fi utilizate mijloacele de telecomunicații în materie de asistență reciprocă. Astfel de audieri pot fi deosebit de utile în situațiile în care, de exemplu, este necesară o declarație a unui martor cu privire la o chestiune de rutină. În plus, acestea pot fi organizate și desfășurate cu destulă ușurință și destul de chibzuit. Acest articol prevede înțelegeri care se aplică între statele membre cu

privire la cereri referitoare la audieri prin teleconferință. Ar trebui remarcat, însă, faptul că nimic din articolul 22 nu este destinat să submineze practica existentă în unele state membre prin care o persoană este audiată ca martor prin telefon din străinătate, poate în interiorul unui consulat, fără asistența statului membru în care se află aceasta.

Articolul 22 alineatul (1) prevede că EIO poate fi emis pentru a obține o audiere prin teleconferință în care o persoană care urmează a fi audiată ca martor sau expert de către autoritățile judiciare ale unui stat membru este prezentă într-un alt stat membru.

Articolul 22 alineatul (2) prevede două motive de refuz suplimentare față de cele menționate la articolul 10 alineatul (1). Executarea unui EIO emis pentru a obține o teleconferință poate fi refuzată dacă utilizarea teleconferinței contravine principiilor fundamentale de drept ale statului executant și dacă martorul sau expertul nu este de acord ca audierea să se desfășoare prin metoda respectivă. În conformitate cu alineatul (4), statul membru executant poate, în ceea ce privește măsurile practice referitoare la audiere, să solicite ca dispozițiile articolului 21 alineatele (6) și (9) să intervină în legătură cu audierea în măsura în care acestea sunt aplicabile. Articolul 21 alineatul (8) se va aplica automat, exceptând cazul în care statele membre convin astfel.

Articolul 23: Informațiile privind conturile bancare

Articolele 23-25 au la bază articolele 1-3 din Protocolul la Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2001, care abordează informațiile bancare. Fiecare articol este dedicat uneia dintre următoarele trei măsuri: obținerea de informații privind conturile bancare (articolul 23), obținerea de informații privind tranzacțiile bancare efectuate în trecut (articolul 24) și monitorizarea continuă a tranzacțiilor bancare ce vor fi efectuate în viitor (articolul 25). Următoarele explicații sunt, de asemenea, în general copiate din raportul explicativ la Protocolul la Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2001.

Articolul 23 se referă la EIO emise pentru a obține informații cu privire la conturile bancare deținute sau controlate de o persoană fizică sau juridică. Obligația conținută la articolul 23 alineatul (2) se extinde la capacitatea de a urmări conturile bancare pe întreg teritoriul statului executant. Acest alineat nu obligă statele membre să instituie un registru centralizat al conturilor bancare, ci lasă în seama fiecărui stat membru decizia privind modul de respectare a dispoziției într-o manieră eficientă. Dacă autoritatea executantă reușește să urmărească vreun cont bancar pe teritoriul său, aceasta este obligată să furnizeze statului emitent numerele de cont bancar și toate detaliile.

Articolul 23 este limitat la informațiile privind conturile bancare care sunt deținute sau controlate de o persoană fizică sau juridică supusă unei investigații penale. Conturile pentru care persoana în cauză deține împuternicire sunt, de asemenea, incluse în anumite condiții [articolul 23 (3)].

Conturile care sunt controlate *de* persoana supusă investigației includ conturile ale cărui beneficiar efectiv este, iar acest lucru se aplică indiferent dacă acele conturi sunt deținute de o persoană fizică, de o persoană juridică sau de un organism care acționează sub forma sau în numele unor fonduri fiduciare sau al altor instrumente pentru administrarea fondurilor cu destinații speciale, pentru care nu se cunoaște identitatea creatorilor sau a beneficiarilor. Conceptul de beneficiar efectiv este definit la articolul 3 alineatul (6) din Directiva 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2005 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului¹.

Conturile pentru care persoana care face obiectul procedurilor deține împuternicire sunt incluse, în esență, în noțiunea de conturi „controlate” de persoana respectivă, dar referitor la aceste conturi se aplică o dispoziție specială [articolul 23 alineatul (3)]. Acestea nu sunt incluse automat. Aceasta presupune că necesitatea acestor informații a fost menționată precis în EIO de către autoritatea emitentă. În plus, aceasta presupune că informațiile pot fi furnizate într-un timp rezonabil. Această expresie implică o obligație a autorității executante de a nu depune toate eforturile, indiferent cât de costisitoare și de îndelungate, pentru a obține respectivele informații, ci de a depune un efort proporțional, în termeni de resurse, cu importanța și urgența situației. Autoritatea executantă se va afla în postura de a face această evaluare pe baza informațiilor pe care autoritatea emitentă trebuie

¹ JO L 309, 25.11.2005, p. 15.

să le furnizeze în temeiul articolului 23 alineatul (6). Unul dintre motivele pentru aceste restricții este acela că informațiile cu privire la împuternicire sunt de multe ori dificil de accesat, chiar dacă acestea se află „în posesia băncii”. De exemplu, este posibil ca informațiile respective să nu fie disponibile prin sistemul informatic al birourilor centrale ale băncii, ci să se afle în birourile locale ale băncii. În unele cazuri, informațiile căutate ar putea fi disponibile numai pe un alt suport decât cel informatic.

Articolul 23 alineatul (4) clarifică faptul că obligația de a furniza informații se aplică numai în măsura în care informațiile se află la dispoziția băncii care operează contul. În consecință, propunerea nu aduce nicio obligație nouă pentru statele membre sau pentru bănci privind păstrarea informațiilor cu privire la conturile bancare.

Articolul 23 alineatul (5), care se bazează pe limitarea prevăzută la articolul 1 din Protocolul la Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2001, permite refuzul executării EIO dacă fapta la care se referă nu este cuprinsă în categoriile enumerate în dispoziție.

Articolul 23 alineatul (6) solicită autorității emitente furnizarea unor informații specifice în EIO. Acesta are drept scop restricționarea EIO, atunci când este posibil, la anumite bănci și/sau conturi și facilitarea executării EIO. Aceasta impune autorității emitente obligația de a analiza atent dacă informațiile „ar putea avea o valoare substanțială în contextul investigației infracțiunii” și să includă acest lucru explicit în EIO, și de asemenea, să analizeze atent cărui stat membru sau căror state membre ar trebui să îi/le fie trimis EIO. Acest alineat implică faptul că autoritatea emitentă nu poate utiliza această măsură ca metodă de a „pescui” informații din oricare stat membru - sau din toate -, ci că aceasta trebuie să adreseze EIO unui stat membru pentru care probabilitatea de a putea furniza informațiile solicitate este mai mare. Cu toate acestea, dispoziția nu permite autorității executante să evalueze dacă informațiile solicitate pot aduce o valoare substanțială în contextul investigației vizate, conform primei liniuțe a acestui alineat.

EIO ar trebui, de asemenea, să includă informații referitoare la băncile despre care se consideră că ar putea opera conturile relevante, dacă aceste informații sunt disponibile. Din aceasta rezultă că autoritatea emitentă ar trebui să încerce să limiteze EIO numai la anumite tipuri de conturi bancare și/sau conturi operate numai de anumite bănci. Aceasta va permite autorității executante să restricționeze corespunzător executarea EIO. Autoritatea emitentă furnizează, de asemenea, autorității executante orice alte informații care ar putea facilita executarea EIO.

Articolul 24: Informații privind tranzacțiile bancare

Articolul 24 se referă la EIO emise pentru a obține informații privind conturile bancare sau tranzacțiile bancare desfășurate în trecut. Acestea are la bază articolul 2 din Protocolul la Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2001. Există o legătură între articolul 23 și articolul 24 prin aceea că este posibil ca autoritatea emitentă să fi obținut detaliile despre cont prin intermediul unei măsuri prevăzute la articolul 23 și ulterior poate solicita informații privind operațiunile bancare care au avut loc pentru contul respectiv. Cu toate acestea, măsura este independentă și poate, de asemenea, fi luată în legătură cu un cont bancare care a ajuns la cunoștința autorităților de investigare ale statului emitent prin orice alte mijloace sau canale.

Articolul 24 alineatul (1) nu face - așa cum face articolul 23 - trimitere la conturi legate de o persoană care face obiectul unei investigații penale. Aceasta clarifică faptul că EIO poate include conturi deținute de terțe persoane, persoane care nu fac ele însele obiectul niciunei proceduri penale, dar ale căror conturi sunt legate, într-un fel sau altul, de o investigație penală. Orice astfel de legătură trebuie explicată de statul emitent în EIO. Un exemplu practic îl reprezintă situația în care contul bancar al unei persoane complet nevinovate și total neavizate este utilizat ca „mijloc de transport” între două conturi care sunt deținute de persoana suspectată, pentru a produce confuzie și a ascunde tranzacțiile. Articolul 24 permite autorității emitente să obțină informații privind orice tranzacții către sau dinspre un astfel de cont.

Tranzacțiile cu privire la care trebuie să se furnizeze informații sunt cele efectuate pe parcursul unei perioade specificate prin unul sau mai multe conturi precizate în EIO. Informațiile care urmează a fi transmise în executarea unui astfel de EIO includ, de asemenea, „detaliile privind orice cont emitent

sau beneficiar” [articolul 23 alineatul (1)]. Prin urmare, nu este suficient pentru autoritatea executantă, ca răspuns la EIO, să furnizeze informații privind trimiterea unei anumite sume de bani din/către cont sau din/către alt cont la o anumită dată, ci și pentru a furniza autorității emitente informații privind contul expeditor/destinatar, adică numărul de cont și alte detalii necesare pentru a permite autorității emitente să recurgă la un EIO cu privire la respectivul cont. Aceasta va permite autorității emitente să urmărească mișcările banilor de la un cont la altul.

Articolul 24 alineatul (2) corespunde primei teze a articolului 23 alineatul (2). A se vedea comentariul de mai sus cu privire la dispoziția respectivă.

Articolul 24 alineatul (3) corespunde articolului 23 alineatul (3). A se vedea comentariul de mai sus cu privire la dispoziția respectivă.

Articolul 24 alineatul (4) corespunde articolului 23 alineatul (6) prima liniuță, dar are o formulare mai puțin solicitantă datorită faptului că EIO emis în conformitate cu articolul 24 sunt, prin natura lor, mai specifice decât cele emise în temeiul articolului 23.

Articolul 25: Monitorizarea tranzacțiilor bancare

Monitorizarea tranzacțiilor bancare care vor avea loc pe viitor este o măsură deja inclusă în articolul 3 din Protocolul la Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2001. Cu toate acestea, după cum se explică în raportul explicativ la Protocol, *„acest articol (...) obligă statele membre numai să instituie mecanismul - statele membre pot să furnizeze asistența la cerere - dar lasă în seama fiecărui stat membru să decidă dacă și în ce condiții se poate acorda asistența într-un caz specific”*.

Un astfel de spațiu extins de manevră nu este în direcția actualelor evoluții ale cooperării judiciare în EU, în special în temeiul principiului recunoașterii reciproce. Cu toate că se bazează într-o mare măsură pe articolul 3 din Protocolul la Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2001, articolul 25 din această propunere este, prin urmare, diferit într-o oarecare măsură.

Cu toate acestea, specificitatea măsurii și sensibilitatea sa sunt luate în considerare, iar propunerea cuprinde flexibilitatea necesară în această privință. Această flexibilitate nu se reflectă în articolul 25 propriu-zis, ci în articolul 27. Monitorizarea tranzacțiilor bancare este o măsură care implică strângerea probelor în timp real, continuu și într-o anumită perioadă și este, prin urmare, inclusă la articolul 27 care oferă flexibilitate prin adăugarea unui anumit motiv de nerecunoaștere (a se vedea mai jos).

Articolul 25 alineatul (1) prevede posibilitatea de a emite un EIO pentru a monitoriza tranzacțiile bancare care vor avea loc în viitor.

Articolul 25 alineatul (2) corespunde primei teze din articolul 23 alineatul (2). A se vedea comentariul de mai sus cu privire la dispoziția respectivă.

Articolul 25 alineatul (3) corespunde articolului 24 alineatul (4).

Articolul 25 alineatul (4) prevede că detaliile practice privind monitorizarea sunt convenite între autoritățile competente ale statului emitent și executant.

Articolul 26: Livrările supravegheate

Livrările supravegheate sunt utilizate mai ales în investigații legate de infracțiuni de trafic ilicit. Obiectivul este acela de a evita oprirea unui transportor de bunuri ilicite (de exemplu, un camion care transportă droguri ilegale) și de a aștepta până la livrarea finală. Aceasta este o măsură esențială pentru a dezmembra o organizație criminală, în loc de a aresta, de exemplu, numai șoferul camionului.

Articolul 73 din Convenția Schengen din 1990 viza deja livrările controlate, dar numai în domeniul traficului de droguri. Acesta a fost extins la alte forme de criminalitate prin articolul 12 din Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2000.

În raportul explicativ la Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2000, se afirmă referitor la articolul 12: „*Expresia «livrare controlată» nu a fost definită în mod precis în convenție și ar trebui interpretată în conformitate cu dreptul și practica naționale. Dispoziția se aplică dacă, de exemplu, transportul ilegal, cu consimțământul statelor membre vizate, a fost interceptat și i s-a permis să meargă mai departe cu conținutul inițial intact, îndepărtat sau înlocuit integral sau parțial*”.

Articolul 26 prevede explicit posibilitatea de a utiliza un EIO pentru execuția o livrare controlată. Normele generale privind EIO sunt aplicabile, astfel încât nu este necesar să se introducă aici întregul conținut al articolului 12 din Convenția UE cu privire la asistența judiciară reciprocă din 2000. Singura normă care necesită o trimitere precisă este prevăzută la articolul 26 alineatul (2) și era legată de faptul că operațiunea este întotdeauna condusă și controlată de autoritățile competente ale statului executant.

Articolul 27: Măsurile de investigație care presupun strângerea probelor în timp real, în mod continuu și într-o anumită perioadă de timp

Articolul 27 este o componentă-cheie a acestei propuneri și a încercării de a oferi un regim global, flexibil și eficient.

Acesta include mai multe măsuri de investigație care presupun strângerea probelor în timp real, în mod continuu și într-o anumită perioadă de timp. Aceasta include, de exemplu, interceptarea telecomunicațiilor¹, supravegherea unui loc sau a unei persoane sau o operațiune sub acoperire. Aceasta include, de asemenea, măsuri care sunt menționate explicit în această propunere, cum ar fi livrările controlate sau monitorizarea tranzacțiilor bancare.

Utilizarea acestor măsuri este necesară în multe investigații, în special în cele referitoare la criminalitatea organizată sau la terorism. Prin urmare, este esențial să fie incluse în această propunere. Absența acestora ar însemna că autoritățile judiciare ar fi în continuare confruntate cu mai multe regimuri și nu ar avea posibilitatea de a introduce într-un singur document toate măsurile de investigație care doresc să fie executate într-un alt stat membru.

¹ Numai formele specifice de interceptări ale telecomunicațiilor sunt excluse din domeniul de aplicare al acestei propuneri. A se vedea explicațiile oferite pentru articolul 3 alineatul (2) literele (b) și (c).

Cu toate acestea, aceste măsuri sunt, de asemenea, caracterizate de diferențe semnificative în legislațiile statelor membre care au un impact important, deoarece aceste măsuri implică o limitare sensibilă a drepturilor fundamentale, în special a vieții private. Acesta este, de asemenea, motivul pentru care măsurile din această categorie sunt supuse, în cadrul instrumentelor de asistență judiciară reciprocă, unui regim și mai puțin obligatoriu decât alte măsuri.

Ținând seama de aceste considerații, este în același timp necesar ca aceste măsuri să fie incluse în domeniul de aplicare al EIO și nerealist și inadecvat să se limiteze motivele de nerecunoaștere la motivele prevăzute în regimul standard al EIO.

Pentru a reconcilia obiectivul flexibilității cu cel de a avea un domeniu de aplicare extins, articolul 27 prevede că EIO poate fi emis în scopul aplicării acestui tip de măsuri, dar că executarea poate fi refuzată dacă aplicarea acestei măsuri nu ar fi autorizată într-un caz național similar.

Este posibil să fie necesar un regim mai strict, care va fi realizat în viitor pentru aceste măsuri, iar atunci va fi posibil să se modifice sau să se completeze instrumentul privind EIO pentru atingerea acestui obiectiv. Dar acest obiectiv trece dincolo de obiectivul actualei propuneri.

Capitolul V: Dispoziții finale

Articolul 28: Notificări

Articolul 28 prevede obligația de comunicare către Comisie a mai multor decizii care urmează a fi luate în cursul punerii în aplicare a acestui instrument [de desemnarea autorităților competente, limbile acceptate pentru EIO, cerința privind consimțământul menționat la articolul 20 litera (a) cu privire la transferul unei persoane deținute].

Articolul 29: Relația cu alte acorduri și înțelegeri

După cum a fost explicat în detaliu mai sus și în declarația detaliată, unul dintre principalele obiective ale acestei propuneri este acela de a avea un singur regim aplicabil străngerii probelor într-un alt stat membru. Prin urmare, această propunere trebuie să înlocuiască actualele regimuri existente. În același timp, este important de remarcat că instrumentele care stau la baza acestor regimuri existente oferă de multe ori norme care merg dincolo de strângerea probelor (a se vedea de exemplu, notificarea mandatelor din Convenția din 1959). În plus, articolul 4 alineatul (2) impune necesitatea menținerii, deși pentru o parte foarte limitată, a instrumentelor care stau la baza cooperării pentru măsurile care sunt, în mod excepțional, excluse din domeniul de aplicare al acestei propuneri. Pentru a permite continuarea cooperării pentru aceste măsuri și pentru aspectele care nu privesc strângerea de probe, nu este posibilă menținerea numai a câtorva dispoziții din aceste instrumente. De exemplu, este important să se mențină mai multe articole din Convenția din 1959 pentru a face posibilă utilizarea acestei convenții pentru notificarea mandatelor. Pentru a evita un *vid* legislativ, este mai bine să se evite încercarea de enumerare a acestor articole care sunt menținute și a celor care sunt înlocuite. Din acest motiv articolul 29 alineatul (1) prevede că această propunere care se concentrează asupra străngerii de probe înlocuiește „dispozițiile corespunzătoare” din instrumentele care sunt enumerate.

Această propunere va înlocui de asemenea, o parte din Decizia-cadru 2003/577/JAI din 22 iulie 2003 privind executarea în Uniunea Europeană a ordinelor de înghețare a bunurilor sau a probelor [articolul 29 alineatul (2)]. Menținerea unui instrument separat, care nu este, în nici un caz, foarte utilizat în practică, este o sursă de complexitate inutilă. Cu toate acestea, Decizia-cadru 2003/577/JAI se aplică nu numai înghețării probelor, ci și înghețării bunurilor în vederea confiscării. Prin urmare, aceasta nu ar trebui înlocuită în totalitate.

Articolul 29 alineatele (3) și (4) conțin dispoziții standard care permit aplicarea instrumentelor, de exemplu a instrumentelor regionale, care contribuie la facilitarea sau la simplificarea probelor prin comparație cu propunere actuală.

Articolul 30: Dispoziții tranzitorii

Procedura pentru executarea unei comisii rogatorii poate fi lungă și nu este niciodată imediată. Prin urmare, sunt necesare măsuri tranzitorii. Baza pentru norma de tranziție va fi data primirii cererii. Comisiile rogatorii primite înainte de începerea aplicării Directivei privind EIO vor fi tratate în continuare în temeiul instrumentelor de asistență judiciară reciprocă. Același lucru este valabil pentru deciziile privind înghețarea probelor transmise în temeiul Deciziei-cadru 2003/577/JAI.

Articolul 31: Transpunere

Acest articol nu necesită explicații suplimentare.

Articolul 32: Raport privind cererea

Acest articol nu necesită explicații suplimentare.

Articolul 33: Intrare în vigoare

Acest articol nu necesită explicații suplimentare.
